

Sygn. akt: II AKa 96/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 kwietnia 2011 roku

Sąd Apelacyjny w Katowicach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący	SSA Mariusz Żak
Sędziowie	SSA Bożena Summer-Brason (spr.) SSA Aleksandra Malorny
Protokolant	Dariusz Bryła

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Andrzeja Jużkowa

po rozpoznaniu w dniu 15 kwietnia 2011 roku sprawy

wnioskodawcy J. Z., s. J.

w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za okres internowania

na skutek apelacji prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 14 stycznia 2011 roku, sygn. akt II Ko 284/08

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Częstochowie do ponownego rozpoznania.

II AKa 96/11

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 14 stycznia 2011r. wydanym w sprawie II Ko 284/08 na podstawie art. 8 ust. 1 i 1a Ustawy z dnia 23 lutego 1991r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu państwa polskiego / Dz. U. z 23.02.1991 z późn zmianami znowelizowanej ustawą z dnia 19 września 2007r. / Dz. U. z dnia 18.10.2007r. / zasądzał od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy J. Z. kwotę 2200zł (dwa tysiące dwieście złotych) tytułem odszkodowania oraz kwotę 8000zł (osiem tysięcy złotych) tytułem zadośćuczynienia za internowanie go w okresie od dnia 19 kwietnia 1982r. do dnia 24 lipca 1982r. w związku z wprowadzeniem w Polsce stanu wojennego w dniu 13 grudnia 1981r.

W pozostałej części wnioszek J. Z. oddalił a kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Wyrok ten w całości zaskarżył prokurator na niekorzyść wnioskodawcy.

Zarzucił on temuż wyrokowi:

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, a to art. 167 kpk i art. 366 § 1 kpk, poprzez nie wyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy dotyczących kwestii faktycznego pozostawania przez wnioskodawcę – J. Z. w okresie jego internowania w stosunku pracy określonym umową z dnia 01.11.1981r. oraz utraconego z tego tytułu wynagrodzenia z powodu wykonania wobec niego decyzji o internowaniu;
2. błąd w ustaleniach fakty, przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na nieprawidłowym uznaniu, iż J. Z. w dacie internowania pozostawał w stosunku pracy nawiązanym umową o pracę z dnia 01.11.1981r. i że należy się mu odszkodowanie w kwocie 2200zł z tytułu utraconych zarobków za czas internowania od dnia 19 kwietnia 1982r. do 24 lipca 1982r. podczas, gdy fakt, iż w okresie poprzedzającym internowanie jak i w jego trakcie J. Z. nie pracował, ukrywając się przed organami SB, winien znaleźć swoje ewentualne odzwierciedlenie w wysokości zasądzonego na jego rzecz zadośćuczynienia.

Stawiając powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Częstochowie.

Na rozprawie apelacyjnej prokurator odwołując się do apelacji pisemnej, jej kierunku i wniosku, oświadczył, że nie kwestionuje samej zasady przyznania wnioskodawcy również odszkodowania za okres internowania, lecz kwestionuje sposób jego wyliczenia przez Sąd I instancji, a nadto sposób wyliczenia należnego zadośćuczynienia, które powinno uwzględniać także okres ukrywania się przez wnioskodawcę w związku ze świadomością, iż będzie on internowany.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności stwierdzić trzeba, że wobec zmiany stanowiska prokuratora wyrażonego na rozprawie apelacyjnej i uznaniu, iż wnioskodawcy należy się odszkodowanie za poniesioną szkodę z powodu wykonania decyzji o internowaniu w okresie od 19 kwietnia 1982r. do 24 lipca 1982r. w związku z wprowadzeniem w Polsce stanu wojennego – bezprzedmiotowym stało się odnoszenie przez Sąd Apelacyjny do zarzutów zawartych w apelacji pisemnej prokuratora, która kwestionowała zasadę zasądzenia odszkodowania.

W tej sytuacji procesowej odnieść należy się jedynie do zarzutu prokuratora kwestionującego sposób wyliczenia, odszkodowania i jego ewentualną wysokość.

Zgodzić się należy z wywodami prokuratora, że Sąd I instancji zasądzając kwotę 2200zł tytułem odszkodowania nie wskazał w sposób precyzyjny sposobu wyliczenia tej kwoty. Z uzasadnienia zaskarżonego w wyroku wynika, że jest to kwota odpowiadająca utraconemu wynagrodzeniu za pracę za czas internowania, lecz sposób jej wyliczenia wskazany w uzasadnieniu nie jest na tyle jasny, aby mógł podlegać kontroli odwoławczej. Dlatego też przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd winien przedstawić proces dochodzenia do wyliczonej przez siebie kwoty odszkodowania.

Nie można zgodzić się też z zaprezentowanym w uzasadnieniu poglądem, że w sprawach o odszkodowanie za internowanie nie należy pomniejszać należnego odszkodowania o wysokość kosztów jakie wnioskodawca poniósłby na własne utrzymanie.

Zgodnie z powszechnie przyjętym w orzecznictwie i podzielanym przez Sąd Apelacyjny stanowiskiem szkoda, za którą należy się odszkodowanie, to różnica między stanem majątkowym, jaki istniałby gdyby poszkodowanego nie pozbawiono wolności,

a stanem rzeczywistym w chwili jej odzyskania (vide: wyrok SN z dnia 18.08.2000r. II KKN 3/98 – Pr. i Pr. 2000/12/12) Postawę zatem ustalenia wysokości odszkodowania powinny stanowić m.in. utracone zarobki, ale pomniejszone o kwotę, którą wnioskodawca w tym czasie byłby zmuszony przeznaczyć na swoje utrzymanie. Sąd I instancji z góry założył, że brak jest podstaw do pomniejszenia o te wydatki odszkodowania i w tym zakresie nie przeprowadził żadnego postępowania dowodowego. Winien zatem przy ponownym rozpoznaniu ustalić, czy wnioskodawca za kwotę uzyskiwaną za pracę na 1/2 etatu mógł utrzymać się sam, czy pozostawał we wspólnym gospodarstwie np. rodzicami, czy i jaką kwotę w takiej sytuacji przeznaczał na utrzymanie domu itp.

Z zeznań wnioskodawcy wynika, że w czasie jego internowania rodzice podejmowali próbę uzyskania z nim widzenia i przygotowywali paczki, które nie zostały mu przez administrację ośrodka odosobnienia w Z. – Z.. Koszt dojazdu bliskich do miejsca internowania oraz koszty paczek stanowią składnik odszkodowania, które w związku z internowaniem winno być na rzecz wnioskodawcy zasądzone. Winien zatem Sąd I instancji w tym zakresie przeprowadzić dowody i ustalić, czy z tego tytułu wnioskodawca poniósł szkodę związaną z internowaniem go.

I wreszcie, przy ponownym rozpoznaniu Sąd winien rozważyć wniosek prokuratora sformułowany zarówno w pisemnej apelacji jak i na rozprawie odwoławczej, czy fakt, iż wnioskodawca w okresie poprzedzającym internowanie ukrywał się przed organem SB winien znaleźć swoje odzwierciedlenie w wysokości zasądzonych na jego rzecz zadośćuczynienia.

Zwrócenia uwagi wymaga również fakt, iż Sąd zasądzając odszkodowanie i zadośćuczynienie czyni to w oparciu o przepisy prawa cywilnego materialnego, zwłaszcza art. 445 § 1 i 2 kc i 415 kc, co oznacza, że winien orzec o ustawowych odsetkach od dnia prawomocności wyroku, a czego w zaskarżonym wyroku nie uczyniono.

Reasumując, Sąd Apelacyjny uznał, iż wniosek prokuratora o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w celu wyjaśnienia istotnych dla odszkodowania i zadośćuczynienia okoliczności jest zasadny. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd będzie miał w polu widzenia wywody zawarte powyżej, co winno doprowadzić do właściwego rozstrzygnięcia w przedmiocie odszkodowania i zadośćuczynienia za wykonanie decyzji o internowaniu J. Z. w związku z wprowadzeniem stanu wojennego w Polsce.